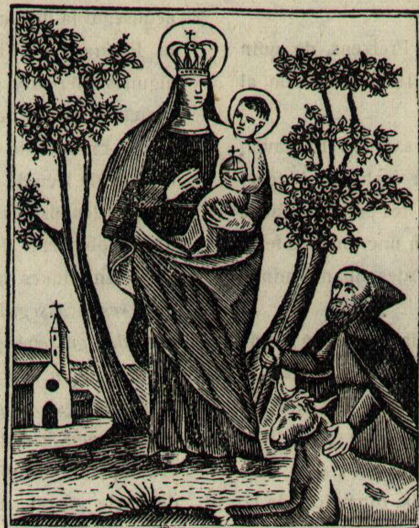

Goigs en alabança de NTRA. SRA. DE GUARGA

que es venerava en sa Església anexa de la Parròquia de Preixens

Volgueu-nos sempre ajudar
i acceptar nostra visita:
**PUIX PATRONA SINGULAR
SOU DE GUARGA EN EIXA ERMITA.**

Com que sou Mare piadosa
venim suplicant a Vós.
Oh, Verge tan generosa
Concediu-nos tots favors:
remeieu nostres dolors
i accepteu nostra visita..... etc.

Els prodigis que obreu,
Verge pia, són tan alts,
que cada dia ens cureu
nostres flaqueses i mals.
No ens deixeu d'aconsolar
piadosa margarita..... etc.

Sou Mare tan amorosa
que ni un punt ens oblideu
i reina tan amorosa
que el remei ens envieu.
Deslliureu-nos de pecar
i ens fareu gràcia complida..... etc.

A paralítics, contrets,
a coixos, malalts, febrsos,
cureu, Verge, sens retrets,
i els feu marxar animosos
venint-vos a visitar
amb fe i ànima contrita..... etc.

Estant sense aigua la bassa,
prest la vegeren omplir.
Sols al voltant de la casa
plugué, i es va sobreixir.
No ho deixarem de contar,
per ser la cosa inaudita..... etc.

En eixa quadra de Guarga,
Baronia de Preixens,
volguéreu ser col·locada
per a remei de les gents,
i també als nobles barons
fent-los mercè infinita..... etc.

Miracle fou singular
el de la sitja de blat,
puix que plena fou trobada
no havent-hi ni un gra restat.
Piadosa sou, Senyora,
amb aquell qui us imita..... etc.

Per ser tan grans vostres obres,
no les podem relatar,
car som d'enteniment pobres
per a poder-les contar.
Us venim a suplicar
que accepteu nostra visita..... etc.

Mostreu-vos molt piadosa
al que de cor us visita:
**PUIX PATRONA SINGULAR
SOU DE GUARGA EN EIXA ERMITA.**

(LLETRA POPULAR)

V. *Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.*

R. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

OREMUS. — *Concede nos famulos tuos quaesumus Domine Deus perpetua mentis, et corporis sanitate gaudere, et gloriosae beate Mariae semper Virginis intercessione, a presenti liberari tristitia, et eterna perfrui letitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.*

L'Excm. i Rvdm. Dr. Ramon Iglesias Navarri, per decret de 26 d'abril de 1958, ha concedit als presents Goigs 100 dies d'indulgència.

MARE DE DEU DE GUARGA

L'antic Santuari de la Mare de Déu de Guarga (*Gorga* pronuncia el poble) el trobareu una mitja horeta més amunt de Mafet, en la Ribera del Sió, a mà dreta de la carretera, una mica a l'interior.

Pertany a la parròquia i municipi de Preixens, de quin poble resta bastant allunyat. Des de l'any 1956 correspon al Bisbat d'Urgell; anteriorment, al de Lleida.

Al cim d'una roca propera a l'actual santuari hi havia, en època molt reculada, una torra de guaita àrab. En l'indret on es dreçava aquesta, encara ara hi veureu les pedres picades que servien de base a les forques, així com unes anelles fetes en la mateixa pedra, per a subjectar les cordes quan s'administrava justícia.

Vers l'any 1078, quan les forces cristianes donen l'empenta decisiva per a la reconquesta d'Agramunt, el cos d'exèrcit comanat per Arnau Mir de Tost, sortit del castell d'Artesa de Segre, al passar per Guarga s'apodera de la torra de guaita i la destrueix. Poc més tard, hom edifica amb bona part dels mateixos elements constructius una petita capella, romànica, de la qual avui en queda part de l'absis, el campanaret d'espadanya i la porta lateral d'entrada, encarada a migdia.

Aquesta reduïda capella, en la qual seria primitivament venerada Santa Maria de Guarga, continuà la seva existència al marge dels successius canvis de propietat que experimentà el Senyoriu de Preixens. Probablement no menaria una vida gaire pròspera quan al segle XVI, durant el regnat de Felip II, veiem que aplicant un llegat que per a la capella havia fet l'emperador Carles, es comença la restauració de l'esmentada capelleta i la nova construcció d'una església més gran, adossada a aquella i aprofitant-la com a atri o entrada per a la nova. És de dimensions més que regulars: té d'amplada uns nou metres, i altre tant des de la porta que comunica ambdues capelles fins a l'altar. El presbiteri és una mica més estret que la nau. Té un cambril molt espaiós, al que es puja per dues escaletes des de la sagristia. En aquest cambril es contenen, abans de la darrera guerra civil, un bon nombre d'interessants ex-vots, testimonis de l'antiga i profunda devoció que la comarca havia menat a la Mare de Déu de Guarga. Destacaven especialment els ex-vots dels temps de les guerres de Successió, de l'Independència i de les guerres carlines.

Quan morí el rei Felip II es paràlizaren les obres, restant inconclusa la façana de l'església.

Més endavant, hom bastí al costat de l'església una regular construcció de dos pisos, que serví d'hostatgeria i de residència de frares. A l'entrada hi ha un escut indesxifrable, i en un dintell, la data 1681. Circumdant-ho tot, una tanca de pedra enclou l'església i l'edificació anexas.

Des de les darreries del segle XVI i durant la següent centúria, Guarga fou residència permanent de tres o quatre frares dominics, als quals cal atribuir la gran expansió que aconseguí la devoció rosariana per totes aquelles comarques de la Ribera i de l'Urgell. Aquests frares atenien també, amb algunes alternatives, el servei religiós dels pobles de Montclar, Mafet, Donzell i de les ermites dels voltants.

En aquesta església era venerada la imatge romànica de la Mare de Déu de Guarga, talla en fusta d'uns 60 cms. d'alçada. Malgrat les insistents recerques que hem fet per tot arreu, no hem trobat cap fotografia ni reproducció d'aquesta imatge. Copiarem, doncs, la descripció que en fa el Pare Camós. Diu que «*està asseguda i és tan antiga que, malgrat que fou pintada, gairebé que no es coneix el color. A la mà dreta porta un pom. Du vel blanc i és formosa de rostre. Té el Nen Jesús assegut al genoll esquerre. Ambdós estan plens de cara i tenen la vista dirigida enlaire*». Encapçalem els presents GOIGS amb la reproducció del gravat d'uns Goigs de Guarga, del segle passat, representant la imatge que hi havia en una fornícula sobre el portal de la tanca més amunt al·ludida.

A primeries del present segle habitaven l'hostatgeria uns ermitans que cuidaven de les terres. Immediatament abans de la guerra el santuari estava tancat, posseïnt la clau el Sr. Rector de Preixens.

La festa es celebrava el dilluns de Pasquia de Ressurrecció. Aquell dia el gran Santuari prenia una bella animació, i la vasta església s'omplia de gom a gom de fidels de la comarca que venien a saludar a la Verge de Guarga i a portar-hi llurs ofrenes i presentalles. Hi anaven *terronaires* d'Agramunt i gent que posava parades de menjar, etc. Hom cantava els Goigs, rememorant els miracles de la sitja de blat i de la bassa propera (construïda als primers temps de l'ermita) que aquells ens reconten.

Malhauradament, la guerra del 1936 estroncà aquella bella tradició quan cremà la imatge i destruí completament el Santuari. Avui dia, el vianant que passa per la carretera, veu a certa distància el gran edifici de Guarga, però ignora que en l'interior tot és desolació i ruïna, i que de la primitiva capella romànica, record que ens deixaren els reconqueridors de la terra, sols en queden les escasses restes referides més amunt condemnades a una propera i definitiva desaparició.

Dels segles XVIII i XIX tenim registrades deu edicions dels Goigs de la Mare de Déu de Guarga. Ignorem si n'hi han més. Siguin, ara, els presents, com el record històric i definitiu d'un Santuari que, per dissort, dintre poc temps haurà desaparegut completament.

JOAN FONT I RIUS.